

baviti s slovenščino. Med prvimi so bili Matija Majar, Andrej Einspieler, J. Rozman, J. Hašnik, J. Virk in več drugih poznejših pisateljev in pesnikov slovenskih. Delovali so tudi na književnem polju. Bogoslovci so slovenili Krištofa Schmida „Pripovedi in pravlice“ za otroke in druge krajše spise; te prevode je Slomšek vse popravil in opilil, mnogo jih tudi zopet predelal ter na svetlo dajal od l. 1832. do 1838. Bogoslovcem so se pridružili tudi svetni gospodje, kakor Matija Ahacel, c. kr. učitelj v višjih šolah, med njimi celo Nemci, posebno uradniki.

Za Slomškom sta bila v celovškem semenšču spirituala Valentin Wiery (od 1838 do 1844) in Mihael Pikl (1844–1848), nekdanja njegova učenca, ki sta pa sedaj poleg ostalih tvarin učila bogoslovce tudi slovenskega jezika. O Wieryju, ki je pozneje postal krški škof, pravi neki njegov bivši učenec: „Z nami je imel veliko potrpljenja; slovenske pridige nam je popravljaj in popiloval; in če ravno rojen Nemec, bil je slovenskega več zmožen, nego mi rojeni Slovenci.“¹⁾ Pod Piklom je bil bogoslovec tudi Fr. Kosar, kateri je Slomška, ko je došel kot novoposvečeni škof lavantski l. 1846. v Celovec k svojim bogoslovcem, proslavljal svečano v slovenskih pesmih, „da je bila vesela Sava in Slovenja cela.“²⁾ V Celovcu

je služil kot profesor tedaj do l. 1850. tudi slovenski pisatelj p. Placid Javornik.

Slovenski bogoslovci krške in lavantske škofije so si osnovali knjižno ali čitalno društvo, kateremu je Slomšek podaril mnogo knjig. V „Sloveniji“ 1848, šte. 52. čitamo v dopisu iz Celovca (pisal ga je bogoslovec A. Oliban) o tem: „Tudi v tukajšnji duhovščini slovenski duh veselo veje. Letos so namreč slovenski bogoslovci med seboj v društvo stopili, so si svoje društvene postave naredili; imajo svojo čitalnico, časopise, knjižnico itd.; vsak teden tudi en spisan list med seboj na svetlo dajo, pod imenom ‚Venec‘; in dvakrat v tednu se v slovenskem govorništvu za pridiznico prav marljivo vadijo.“ In 1849, 7 se pohvalijo: „Naše slovensko društvo se vedno množi . . .“

„Dokler so se torej bogoslovci slovenskega Štajarja v Celovcu vzgojevali in je lavantska škofija duhovščini dajala duhovnega očeta ali špirituala“ — pripomenja v „Koledarju Družbe sv. Mohorja za leto 1882.“ Wieryjev življenjepisec — „bila je

„Ti ne pustiš — Mati milosti in ljubezni!“

Krista Rückova v ulogi Majde.

(Divji lovec I. dejanje, str. 23.)

tudi koroškim Slovencem ponujana lepa prilžnost, v materinem jeziku se vaditi, izobraževati in za poznejši poklic pripravljati. To se sedaj pogreša, zato pa tudi slišim pogostoma tožiti mlade slovenske duhovnike, da se jim težko godi v šoli, na pridiznici in v spovednici.“¹⁾

¹⁾ „Vsakdo ve, da so slovenske šole na Koroškem bele vrane in da je slovenskemu jeziku v tej deželi prostorček za durmi odločen . . .“ Isti.

¹⁾ Gl. „Koledar Družbe svetega Mohora“ 1882, 159.

²⁾ Gl. Monsignore Fran Kosar. Opisal dr. Ivan Križanič, str. 22–24.